

Vergaderjaar 2012–2013

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1023

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 maart 2013

Op 24 en 25 maart heeft een extra ingelaste vergadering van de Eurogroep plaatsgevonden die wederom in het teken stond van de vormgeving van een steunpakket voor Cyprus.

De Eurogroep had op 15 maart jl. reeds een politiek akkoord bereikt over de contouren van een steunprogramma voor Cyprus (Kamerstuk 21501–07, nr. 1024). Na deze Eurogroep werd duidelijk dat het Cypriotische parlement niet akkoord zou gaan met de voorgestelde stabiliteitsheffing op deposito's. Op 18 maart heeft een telefonische vergadering van de Eurogroep plaatsgevonden om de stand van zaken te bespreken (hierover informeerde ik de Tweede Kamer reeds in mijn brief, Kamerstuk 21501–07, nr. 1024). Het Cypriotische parlement heeft op 19 maart tegen het voorstel betreffende een stabiliteitsheffing gestemd (zie bijgevoegde verklaring van de voorzitter van de Eurogroep¹). Cyprus is vervolgens zelf aan zet geweest om met alternatieve maatregelen te komen die voldoen aan de randvoorwaarden van de Eurogroep. Op 21 maart heeft de Eurogroep een telefonische vergadering georganiseerd om de stand van zaken te bespreken. Bijgevoegd vindt u de verklaring van de voorzitter van de Eurogroep van deze vergadering². Uiteindelijk heeft Cyprus een voorstel gepresenteerd. De Eurogroep is in de nacht van 24 op 25 maart op basis van deze voorstellen van de Cypriotische autoriteiten tot een nieuw politiek akkoord gekomen. De overeenkomst wordt breed gedragen door alle lidstaten van de eurozone, evenals de leden van de Trojka. De verklaring van de Eurogroep is als bijlage toegevoegd³. Een definitieve beslissing wordt pas genomen na afronding van de procedures in nationale parlementen.

Deze brief gaat in op de inhoud van het politieke akkoord en de verdere stappen in het proces.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

³ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

Inhoud politieke akkoord

Uitgangspunten

Zoals reeds aangegeven in het verslag van de Eurogroep van 15 maart jl. heeft de Eurogroep diverse randvoorwaarden aan Cyprus gesteld, alvorens zij, samen met de Europese instituties en het IMF akkoord kon gaan met een leningenprogramma. Een van de voorwaarden is dat de aard (het *business model*) en de omvang van de Cypriotische bankensector, dat een belangrijk deel vormt van de Cypriotische economie, wordt aangepakt waarbij de omvang van de binnenlandse financiële sector in 2018 in lijn komt met de gemiddelde omvang van de financiële sector in andere EU-lidstaten. Tevens heeft de Eurogroep aangegeven dat een programma voor Cyprus zal moeten leiden tot een houdbare schuld in 2020. Aan deze randwoorden van de Eurogroep is in het nieuwe politiek akkoord van 24 en 25 maart voldaan.

Omvang steunprogramma

Cyprus heeft op dit moment geen toegang tot de financiële markten. De omvang van het pakket is gebaseerd op de financieringsbehoefte van Cyprus, waarbij er zicht blijft op een houdbare schuld. Het leningenprogramma aan Cyprus zal worden uitgewerkt in de vorm van een macro-economisch aanpassingsprogramma van het ESM met een omvang van maximaal 10 miljard euro. De komende tijd zal de Trojka met Cyprus nog aanvullende maatregelen vaststellen om aan de financieringsbehoefte te voldoen. Deze maatregelen behelzen onder andere, privatiseringen, de verhoging van de bronbelasting en de winstbelasting voor bedrijven. Het leningenprogramma zal niet gebruikt worden voor de herkapitalisatie van de twee grote probleembanken Cyprus Popular Bank (CPB, ofwel Laiki Bank) en Bank of Cyprus (BoC).

Het IMF heeft in de Eurogroep aangegeven te verwachten een bijdrage, zowel technisch als financieel, te zullen leveren aan het programma. De IMF *Board* zal zich waarschijnlijk eind april uitspreken over het steunprogramma, waarna de bijdrage van het IMF gefinaliseerd kan worden.

Er is in het politieke akkoord niet voorzien dat derde partijen een bijdrage leveren. Cyprus is nog in overleg met Rusland over een financiële bijdrage. De Eurogroep kijkt uit naar een overeenkomst tussen Cyprus en Rusland over een financiële bijdrage van Rusland.

Maatregelen Financiële sector

In het licht van de recente ontwikkelingen heeft de Eurogroep geconcludeerd dat de Cyprus Popular Bank (Laiki Bank, CPB), de tweede bank van Cyprus, niet meer levensvatbaar is. De Cypriotische Centrale Bank zal de bank dan ook met behulp van de recent aangenomen Cypriotische resolutiewetgeving op ordentelijke wijze afwickelen. De deposito's onder de 100 000 euro en de Centrale Bank Leningen (*Emergency Liquidity Assistance* -ELA-) van CPB zullen worden overgeheveld naar de Bank of Cyprus (BoC). Senior obligaties en deposito's boven de 100 000 euro worden samen met de overgebleven activa overgedragen aan een zogenoemde «bad bank», die op termijn zal ophouden te bestaan. Een en ander betekent dat de aandeelhouders, ongedekte obligatiehouders en de deposito's boven de 100 000 euro in de verliezen van CPB moeten delen en daarnaast ook moeten voorzien in de benodigde herkapitalisatie van het deel dat wordt overgeheveld naar BoC.

De herkapitalisatie van BoC vindt plaats door volledige afschrijving van de aandeelhouders en junior schuldeisers. Het overblijvende kapitaalvat wordt gevuld door middel van een schuld/aandelen ruil met de ongedekte depositohouders van deze bank, aangevuld met de bijdrage van de senior obligatiehouders. Aan het einde van het programma moet de BoC een kapitaalratio van 9% hebben. Alle gedekte deposito's van zowel de voormalige CPB als BoC worden volledig beschermd. De Cypriotische autoriteiten zullen passende maatregelen nemen om een grote uitstroom van deposito's tegen te gaan.

De Eurogroep heeft Cyprus en Griekenland verzocht de gemaakte afspraken rondom de overname van de Griekse bijkantoren van Cypriotische banken door Griekse banken zo snel mogelijk te implementeren, waarmee wordt bijgedragen aan de stabiliteit van de Griekse en Cypriotische bankensector.

Vervolg proces

Zoals reeds aangegeven in mijn brief van 13 maart (kenmerk Tweede Kamer, vergaderjaar 2012–2013, Kamerstuk 21 501–07 nr. 1016) en tijdens het plenaire debat van 13 maart over de Europese Raad en Eurozone Top van 14-15 maart (Handelingen II, 2012/13, nr. 61, debat over de Europese Top) zal ik de Tweede Kamer vooraf de gelegenheid geven te oordelen over het steunprogramma alvorens Nederland in de Raad van gouverneurs van het ESM een definitief besluit zal nemen. De documenten op basis waarvan de Raad van gouverneurs van het ESM zal besluiten tot steunverlening, zal ik zodra deze beschikbaar zijn aan de Tweede Kamer sturen conform de afspraken zoals deze met de Tweede Kamer zijn gemaakt over behandelprocedures ESM-besluiten (met kenmerk Tweede Kamer, vergaderjaar 2011–2012, 21 501–07, nr. 942).

Het Cypriotische parlement heeft op zaterdag 23 maart ingestemd de benodigde wetgeving die de resolutie en herstructurering van individuele banken mogelijk maakt. Deze wetgeving maakt de uitvoering van de overeengekomen maatregelen voor de financiële sector direct mogelijk.

De Eurogroep heeft kennisgenomen van het feit dat de Cypriotische autoriteiten hebben besloten om administratieve maatregelen te nemen een snelle heropening van de Cypriotische banken mogelijk te maken. In deze uitzonderlijke omstandigheden zijn deze maatregelen onvermijdelijk. De Eurogroep heeft benadrukt dat deze maatregelen tijdelijk en proportioneel moeten zijn en alleen van toepassing zijn op Cyprus.

De Trojka zal terug keren naar Cyprus om het *Memorandum of Understanding* (MoU) te voltooien. In dit MoU worden de conditionaliteiten vastgelegd omtrent de benodigde structurele hervormingen, maatregelen betreffende de financiële sector, begrotingsdoelstellingen en eventuele maatregelen tegen witwassen worden opgenomen. Er zal door de Europese Commissie een *Taskforce* worden opgericht ter ondersteuning van de implementatie van de maatregelen door Cyprus. Het Cypriotische parlement zal de wetgeving die voortvloeit uit het MoU moeten accorderen. Het ESM zal samen met Cyprus de leningvoorwaarden overeen komen, waarna een *Financial Assistance Facility Agreement* (FFA) opgesteld wordt. Dit zal naar verwachting halverwege april zijn afgerond, waarna de nationale procedures in de lidstaten van start kunnen gaan.

In de derde week van april zal vervolgens de Raad van gouverneurs van het ESM met onderlinge overeenstemming een besluit nemen over het MoU en de Raad van bewind van het ESM over de FFA. De IMF Board zal

zich waarschijnlijk eind april uitspreken over het steunprogramma, waarna de bijdrage van het IMF gefinaliseerd kan worden.

Net als bij de eerdere leningenprogramma's van het IMF, EFSF en ESM zal de voortgang per kwartaal worden beoordeeld door de Trojka. Voor ieder kwartaal zullen specifieke afspraken en doelstellingen worden afgesproken tussen Cyprus en de Trojka. Afhankelijk van de voortgang van de implementatie van de afspraken uit het MoU, zal de ESM Raad van bewind en de IMF Board besluiten of de tranche wordt uitgekeerd aan Cyprus. De eerste tranche zal naar verwachting begin mei worden uitgekeerd.

Tot slot

Ik ben van mening dat het politiek akkoord van de Eurogroep over het steunprogramma aan Cyprus overeengekomen op 24 en 25 maart de problematiek in Cyprus beter adresseert, maar dat dit is overeengekomen in slechtere omstandigheden. Dit akkoord biedt perspectief aan Cyprus en verbetert het uitzicht op herstel van vertrouwen en financiële stabiliteit.

De minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem